

Yeni haftaya başlarken sağlıklı ve huzurlu bir gün dileriz.

- Geçtiğimiz cumartesi günü TCMB'nin cuma gecesi aldığı yeni makro ihtiyati tedbirleri yorumlarımızla birlikte sizler ile paylaşmıştık. Geçmiş notlarımıza göz attığımızda 30 Nisan Çarşamba günü dövizde ciddi yükseliş beklemediğimizi ve dayandırdığımız nedenleri sizinle paylaşırken TCMB'nin zorunlu karşılıkları artırmasından ihracatçı döviz gelirlerinin TL'ye çevrilmesi gerekli oranını yükseltebileceğini de belirtmiştik, aradan yalnızca 2 gün geçtikten sonra belirttiğimiz adımlar TCMB'den geldi. Geçtiğimiz çarşamba günkü notumuzda ihracatçıların döviz gelirlerinin TL'ye çevrilmesi gereken oranını sehven 40% olarak belirtmiştik, doğrusu 25% olmalıydı, bu hatayı da düzeltmek isteriz.
- Günün en önemli verisi Nisan ayı TÜFE'si TÜİK tarafından açıklandı. Veri piyasanın 3,25%lik beklentisine oranla hafif aşağıda 3% olarak açıklandı. Geçtiğimiz Cuma İTO enflasyonunu 3,21% seviyesinde açıklamıştı. Hem beklentiler hem de gerçekleştirmelerin tümü 3%ün üzerinde, dezenflasyonist sürecin başarısından bahsetmek mümkün görünmüyor. Nisan ayı enflasyon verileriyle ilgili bazı önemli analizleri yapmamız gerekiyor.

Aylık bazda en yüksek fiyat artışı kaydeden alt harcama grupları 6,50% ile giyim ve ayakkabı, sonrasında 4,66% ile konut, 3,80% ile ulaştırma ve 3,59% ile lokanta ve oteller oldu. Bir kısmı Nisan ayına sarkan Ramazan Bayramının giyim ve ayakkabı ile ulaştırmada artan talebe bağlı olarak fiyat artışlarına imkan verdiğini görüyoruz. Konuttaki fiyat artışının arkasındaki temel sebep ise uzun zamandır tüketicide devam eden güven kaybıyla birlikte geleneksel refleksle konuta olan talep olduğunu düşünüyoruz.

Nisan ayı TÜFE'nin açıklanmasıyla birlikte yıllık fiyat artışı 37,86%ya geldi. Alt kalemlere baktığımızda dikkat çeken 2 önemli harcama kalemini konuşmamız zaruriyet teşkil ediyor. İlki ve en önemlisi konuttaki yıllık fiyat artışının 74,07% ile en yüksek ikinci artışı gerçekleştiren alt harcama grubu olması. 2021 yılının son çeyreğinden itibaren uygulanan deneysel para politikası sonrasında konut ilk yatırım aracı olarak talep görmeye başladı ve o günden bugüne

ortalama konut fiyatları 15-20 kat arasında artış gösterdi ki kiralar da buna benzer bir seyir izledi. Barınmanın temel bir ihtiyaç olması vesilesiyle buradaki fiyat artışını önümüzdeki yıllarda gelecek olan barınma krizinin ilk göstergelerinden birisi olarak dikkate alıyoruz. Nitelikli ve ulaşılabilir konut üretimine dair yapısal adımlar (düşük maliyetli arsa arzı, sosyal konut projeleri gibi) atılmazsa önümüzdeki 10 ile 20 yıllık süreçte tıpkı ABD'deki gibi bir evsizler sorunuyla karşılaşmamız kaçınılmaz hale gelecektir. Yıllık fiyat artışının en yüksek olduğu kalem ise 79,20% ile eğitim oldu. Bu konuda herhangi bir yorum yapmayı kendimize zul sayıyoruz ancak geleceğimizin teminatı olması gereken yeni nesillerin yetişme sürecinde kalitenin ailelerin ekonomik gücüne bırakılmasının sonuçlarını yine önümüzdeki yıllarda verimsiz bir iş gücü olarak göreceğiz, en önemli üretim gücümüz olan beşeri sermayede geri gidiyoruz. Hem eğitim hem de konutta kamu tarafından önemli iyileştirici adımların atılmasını zorunlu görmekle birlikte olacağına dair herhangi bir beklentimiz olmadığını da belirtmek isteriz.

Son olarak ENAG'ın Nisan ayı TÜFE'sini 4,46% yıllık olaraksa 73,88% hesapladığını not düşelim.

- ODMD verilerine göre Nisan'da otomobil ve hafif ticari araç satışları geçen yılın aynı ayına göre 38,8% artış kaydederek 105 bin 352 adet oldu. Aynı dönemde otomobil satışları 39% hafif ticari araç satışları ise 37,8% oranında artış kaydetti. Yılın ilk 4 aylık dönemine baktığımızda ise pazarın 2,7% büyüdüğünü görüyoruz. Bu dönemde otomobil satışlarındaki artış 4,9% olurken hafif ticari araç satışları 5,4% düşüş kaydetti. Gövde tipine göre SUV araçlar toplam otomobil satışlarının 60,7%ini oluştururken sedan araçlar 22,9%nu ve hatchback araçlar ise 15,3%nü oluşturdu. Yakıt tipine göre ise yılın ilk 4 ayındaki satışlar içinde benzinli araçlar 48,3% hibrit otomobiller 28,7% ve elektrikli araçlar ise 13,9% pay alırken dizel otomobiller 8,5%luk pay aldı. Avrupa'da 2035 itibariyle 0 emisyon kuralına geçileceğini hatırlatırken ülkemizde de önümüzdeki 10 yıl içinde tam elektrikli araçların (EV) piyasanın hakimi durumuna geleceği öngörümüzü paylaşmak isteriz. Üretim ve ticaretini otomotiv ana ve yan sanayi üzerine yapan firmalarımızın gelecek yatırım ve iş planlarında geleneksel kalıplar yerine trendleri yakından izleyerek hareket etmelerinin çok önemli olduğunu

belirtmeliyiz. Son olarak toplam satışların yaklaşık 70'nin ithal araçlardan 30'nun ise yerli üretimden kaynaklandığını söyleyelim.

- Nisan enflasyonunun açıklanmasıyla birlikte mayıs ayında kiralara uygulanacak zam tavanı da 48,73% oldu.
- Opec+ üyeleri Haziran ayından itibaren üretim artırımını kararı aldı. Biz uzun zamandır petrol fiyatlarının yılın büyük bölümünde 60-70 dolar bandında hareket edeceğini ancak olası hareketin büyük ihtimalle aşağı yönlü olacağını belirtiyorduk. Karar sonrasında şu sıralarda brent petrol 60 doların hafif altında işlem görmeye devam ediyor. Yılın geri kalanı için de öngörümüzü koruyoruz. Düşük enerji fiyatları dünyanın çok büyük bir bölümü ve özellikle enerjide dışa bağımlı olan ülkemiz için iyi haber.
- ABD Başkanı Trump FED Başkanı Powel'ı görevi sona ermeden azletmeyeceğine dair açıklamalarda bulundu. Esasen çok geçerli sebepler olmaksızın ABD Başkanlarının Fed Başkanlarını azletme yetkisi bulunmuyor. Ancak Trump'ın açıklamalarını rasyonel temellere dayandırmaya kimsenin çabası olmadığı ortada. Bu nedenle de başkanlık dönemi boyunca Trump kaynaklı oynaklığın sürekli devam edeceğini ve öngörülemezliğin yüksek olacağını sürekli olarak belirtiyoruz.